

Політологія

УДК 316.334.56:355.02:004.738.5

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15718221>

Трансформація громадянського активізму в умовах гібридної війни та інформаційного тиску

Бикадорова Наталія Олексіївна,

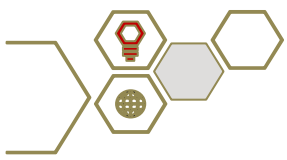
старший викладач, кафедра професійної освіти, ресторанного та туристичного бізнесу, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Україна, <https://orcid.org/0000-0002-7561-1792>

Прийнято: 09.06.2025 | Опубліковано:

Анотація. Метою дослідження є аналіз трансформації громадянського активізму в Україні в умовах гібридної війни й інформаційного тиску з особливим акцентом на вплив дезінформації та кібератак. Завдання роботи – виявити ключові зміни у формах і методах активізму, оцінити їх ефективність у забезпеченні соціальної стійкості, а також розробити практичні рекомендації для неурядових організацій щодо протидії сучасним викликам.

Для реалізації мети використано комплексний підхід, що охоплює огляд наукової літератури з питань громадянського суспільства, гібридної війни й інформаційних загроз, аналіз емпіричних даних про діяльність волонтерських рухів, а також кейс-стаді, що базуються на прикладах громадських ініціатив після 2022 року. Додатково застосовано соціологічні дані щодо рівня громадянської активності, що дало змогу оцінити масштаби залучення громадян до волонтерства та їхню реакцію на інформаційні виклики.

Виявлено, що громадянське суспільство в Україні активно адаптується до умов гібридної війни за допомогою цифрових платформ, таких як Telegram



і Facebook, для координації волонтерських ініціатив і мобілізації ресурсів. Волонтерство стало ключовим елементом соціальної стійкості, сприяючи задоволенню гуманітарних та оборонних потреб. Проте активісти стикаються із серйозними викликами, зокрема, через дезінформаційні кампанії, що підривають довіру до їхньої діяльності, і кібератаки, які загрожують безпеці комунікацій. Підвищення медіаграмотності виявилось ефективним інструментом протидії маніпулятивним наративам, але потребує ширшої імплементації серед учнівської молоді, державних службовців, військових, а також у рамках громадських освітніх ініціатив у регіонах, що межують із зоною бойових дій.

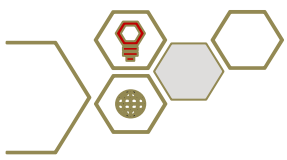
Громадянський активізм в Україні демонструє значну адаптивність, однак його довгострокова стійкість залежить від посилення кібербезпеки й ефективних стратегій протидії дезінформації. Рекомендації для неурядових організацій передбачають упровадження тренінгів з медіаграмотності, розроблення безпечних комунікаційних платформ і співпрацю з державними органами для захисту інформаційного простору. Ці заходи сприятимуть зміцненню громадянського суспільства та його здатності ефективно функціонувати в умовах сучасних викликів.

Ключові слова: громадянське суспільство, волонтерство, дезінформація, кібербезпека, медіаграмотність, соціальна стійкість, громадські організації.

Evolution of civic activism in Ukraine: challenges of hybrid warfare and information pressure

Nataliia Bykadorova,

Senior Lecturer, Department of Professional Education, Restaurant and Tourism Business, State Institution «Luhansk Taras Shevchenko National University»,
Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-7561-1792>

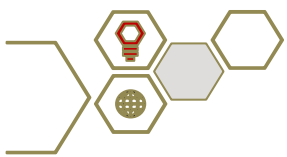


Abstract. The study aims to analyze the transformation of civic activism in Ukraine in the context of hybrid warfare and information pressure, with a special emphasis on the impact of disinformation and cyberattacks. The task of the work is to identify key changes in the forms and methods of activism, assess their effectiveness in ensuring social stability, and develop practical recommendations for non-governmental organizations to counter modern challenges.

To achieve this goal, a comprehensive approach was used, which includes a review of scientific literature on civil society, hybrid warfare, and information threats, an analysis of empirical data on the activities of volunteer movements, as well as case studies based on examples of public initiatives after 2022. Additionally, sociological data on the level of civic activity were used, which made it possible to assess the scale of citizen involvement in volunteering and their reaction to information challenges.

Civil society in Ukraine is found to be actively adapting to the conditions of hybrid warfare, using digital platforms such as Telegram and Facebook to coordinate volunteer initiatives and mobilize resources. Volunteering has become a key element of social resilience, contributing to meeting humanitarian and defense needs. However, activists face serious challenges, including disinformation campaigns that undermine the credibility of their work and cyberattacks that threaten the security of communications. Increasing media literacy has proven to be an effective tool for countering manipulative narratives. Still, it needs to be more widely implemented among students, civil servants, and the military and as part of public education initiatives in regions bordering the war zone.

Civic activism in Ukraine has demonstrated significant adaptability, but its long-term sustainability depends on strengthening cybersecurity and practical strategies to counter disinformation. Recommendations for NGOs include implementing media literacy training, developing secure communication platforms, and working with government agencies to protect the information space. These



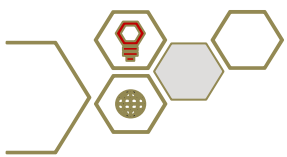
measures will help strengthen civil society and its ability to function effectively in the face of modern challenges.

Keywords: civil society, volunteerism, disinformation, cybersecurity, media literacy, social resilience, non-governmental organizations.

Постановка проблеми. Поточна фаза гібридної війни в Україні суттєво впливає на громадянське суспільство, зокрема на форми й методи громадянського активізму. Цей тип конфлікту поєднує традиційні військові дії з інформаційними операціями, такими як дезінформація, пропаганда та кібератаки, спрямовані на дестабілізацію суспільства. У таких умовах активісти стикаються з новими викликами, які трансформують їхню діяльність, створюючи як можливості для консолідації, так і загрози для безпеки й ефективності. Проблема полягає в тому, щоб зрозуміти, як гібридна війна й інформаційний тиск впливають на громадянський активізм в Україні, і визначити, які стратегії адаптації є найбільш ефективними.

Актуальність проблеми зумовлена кількома ключовими аспектами. По-перше, війна в Україні спричинила безпрецедентну консолідацію громадянського суспільства, що проявилось в масовому волонтерстві та підтримці оборонних ініціатив. По-друге, інформаційний тиск ускладнює роботу активістів, змушуючи їх протистояти дезінформації й шукати нові підходи до комунікації з місцевими громадами, донорами, партнерами та представниками влади, а також до мобілізації ресурсів, волонтерів і громадської підтримки. Ці явища потребують глибокого аналізу, оскільки традиційні моделі громадських рухів неповною мірою враховують специфіку гібридного конфлікту.

З наукової погляду вивчення цієї проблеми сприяє розвитку теорії громадянського суспільства в умовах сучасних конфліктів. Воно дає змогу переосмислити, як зовнішні фактори, такі як інформаційні загрози, впливають на самоорганізацію громадян. На практичному рівні результатами аналізу



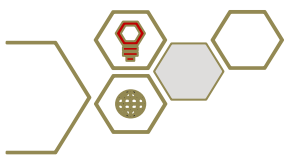
можуть скористатися неурядові громадські організації (далі – НГО) для розроблення стратегій протидії інформаційному тиску й підвищення стійкості до нових викликів. Це дасть змогу не лише розширити теоретичні знання, а й надати конкретні рекомендації для адаптації активістів до сучасних реалій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Громадянський активізм в умовах гібридної війни й інформаційного тиску привертає увагу науковців, оскільки ці явища суттєво впливають на суспільну динаміку в Україні. М. Савлюк [1] дослідив сучасні підходи до аналізу гібридної війни в Україні, акцентуючи на її комплексному характері, що поєднує військові, інформаційні, економічні та кібернетичні компоненти. Особливу увагу науковець приділив сучасним формам інформаційної агресії: використанню ботоферм, поширенню фейків через соціальні мережі, маніпулятивним наративам, спрямованим на підрив довіри до влади. Автор обґрунтовує необхідність розроблення алгоритмів протидії інформаційним спецопераціям і підвищення рівня інформаційної безпеки, підкреслюючи її значення для національної безпеки України в умовах повномасштабної війни.

С. Матвієнків, С. Кирничний [2] проаналізували трансформаційну роль мас-медіа в умовах політичних змін в Україні. Вони підкреслили, що медіа не лише формують суспільну думку, а й стають платформою для громадянського активізму, сприяючи мобілізації громад і протидії дезінформаційним кампаніям, що є ключовим елементом гібридної війни.

О. Буряченко [3] охарактеризував гібридну війну як нову форму глобального протистояння, де інформаційний тиск відіграє провідну роль. Учений показав, як громадянське суспільство в Україні розвиває стратегії протидії інформаційним загрозам, зокрема через створення мереж громадських активістів, які координують зусилля для захисту інформаційного простору.

С. Bronk, G. Collins, D. S. Wallach [4] охарактеризували гібридну війну як нову форму глобального протистояння, де інформаційні й кібернетичні дії



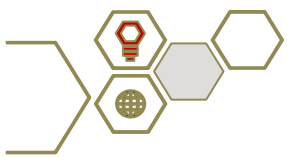
є важливими, але допоміжними компонентами. Автори акцентували, що з початку війни 24 лютого 2022 року Росія застосовувала агресивні кібератаки, спрямовані на відмову в обслуговуванні й викрадення інформації, тоді як Україна та її союзники ефективно нейтралізували ці загрози. Громадянське суспільство, зокрема активісти, відіграло ключову роль у протидії цим інформаційним загрозам, створивши мережі для захисту інформаційного простору.

D. Vuletić, M. R. Milenković [5] розглянули особливості інформаційної війни як підготовчого етапу російсько-українського конфлікту, зазначивши, що після розпаду СРСР Україна стала ареною зіткнення інтересів росії та Заходу, зокрема США й НАТО. Україна виявилася не готовою до інформаційної війни, у якій основну роль відіграли соціальні мережі, механізми компрометації інформаційної інфраструктури та безпілотні платформи, а її заходи мали реагувальний характер.

J. A. Kerr [6] дослідив російські стратегії в кіберпросторі та їх вплив на громадянське суспільство України. Автор наголосив, що активна участь громадських організацій і волонтерів у створенні інформаційних бар'єрів сприяє підвищенню стійкості суспільства до гібридних загроз.

M. Riabchuk [7] проаналізував громадянську мобілізацію в Україні під впливом війни, підкресливши, що стійкість України в перші місяці російської агресії стала несподіванкою як для Росії, так і для західних партнерів. Україна не лише витримала наступ, а й продемонструвала суспільну єдність. Автор стверджує, що за останні 30 років в Україні відбулися значні позитивні зміни, які війна прискорила, зміцнивши тенденції до консолідації суспільства. Громадянська мобілізація, зокрема волонтерські рухи, сприяє накопиченню соціального капіталу, який може стати основою для повоєнної відбудови та модернізації.

Н. Хома [8] дослідила громадські ініціативи в умовах воєнного часу. Активізм воєнного часу визначено як мережу ініціатив громадян, спрямованих

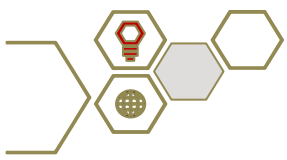


на протидію агресору, збереження життя, здоров'я й інфраструктури через взаємодію з військовими, урядовими та неурядовими інституціями. Він позиціонується як відповідь демократичної спільноти на збройну агресію, реалізована в реальному й віртуальному вимірах із потенціалом глобального об'єднання.

О. Lutsevych [9] аналізує роль громадянського суспільства в процесі відновлення України під час війни, висвітлює основні виклики, з якими стикаються НГО, а також надає рекомендації для посилення їхнього внеску в сталу реконструкцію та зміцнення соціальної згуртованості.

Незважаючи на значний внесок дослідників у вивчення гібридної війни та її впливу на громадянське суспільство, маємо констатувати, що бракує глибокого аналізу довгострокових ефектів інформаційного тиску на стійкість громадянських ініціатив і методологічних підходів до їх адаптації. У статті зробили спробу заповнити ці прогалини, досліджуючи трансформацію громадянського активізму в умовах гібридної війни й надаючи практичні рекомендації для підвищення його ефективності.

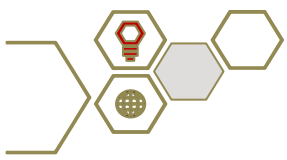
Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз проблеми громадянського активізму в умовах гібридної війни й інформаційного тиску в Україні виявили низку важливих тенденцій, таких як консолідація громадянського суспільства та підвищення ролі цифрових платформ. Проте певні аспекти цієї проблематики залишаються недостатньо вивченими, що обмежує розуміння довгострокових наслідків і можливостей для ефективної адаптації активістів до змін у безпековому, інформаційному й соціальному середовищі. Зокрема, бракує комплексного аналізу того, як інформаційний тиск включно з дезінформацією та кібератаками впливає на стійкість громадянських ініціатив у тривалій перспективі. Ця прогалина зумовлена обмеженим емпіричним матеріалом, який би охоплював не лише короткострокові реакції активістів, а і їхню здатність підтримувати ефективність у динамічному інформаційному середовищі.



Ще одним невирішеним аспектом є недостатнє вивчення методологічних підходів до протидії інформаційним загрозам у контексті громадянського активізму. Хоча в окремих роботах акцентовано на важливості медіаграмотності й кібербезпеки [10], у них рідко пропонують конкретні стратегії, які могли б застосувати громадські організації для захисту від маніпулятивних наративів чи кіберзагроз. Наприклад, автори аналізують безпеку спілкування в інтернет-просторі, указують на необхідність нових інструментів, але не уточнюють, які саме підходи є найефективнішими для активістів [11]. Це створює потребу в розробленні практичних рекомендацій, які б враховували специфіку гібридного конфлікту.

Крім того, у працях недостатньо уваги приділено впливу інформаційного тиску на внутрішню організацію громадянських рухів. Наприклад, консолідація громадянського суспільства, хоча й була задокументована, не аналізується з погляду її впливу на внутрішню координацію та мотивацію активістів. Питання, як дезінформація впливає на довіру всередині громадських організацій чи між ними, залишається відкритим. Це особливо важливо в умовах, коли гібридна війна спрямована на розкол суспільства.

Ці невирішені аспекти мають критичне значення для розвитку громадянського суспільства. Без глибокого розуміння довгострокових ефектів інформаційного тиску активісти можуть стикатися з труднощами в плануванні стратегій, що ускладнює їхню здатність ефективно протистояти зовнішнім загрозам. Дослідження, яке заповнить ці прогалини, може не лише поглибити теоретичне розуміння громадянського активізму, а й надати практичні рішення для підвищення його стійкості. Зокрема, аналіз криміналістичних даних, як показано в окремих роботах, може бути адаптований для розроблення стратегій захисту активістів від інформаційних атак [12]. Представлене дослідження спрямовано на вирішення зазначених питань



шляхом аналізу адаптаційних стратегій і їх впливу на громадянський активізм в Україні.

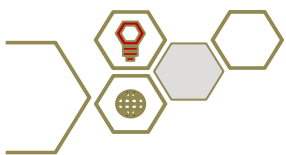
Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз трансформації громадянських ініціатив в Україні в умовах гібридної війни й інформаційного тиску з акцентом на адаптацію активістів до впливу дезінформації та кібератак.

Для досягнення мети потрібно виконати такі завдання:

1. Виявити ключові зміни у формах і методах громадянського руху, спричинені гібридною війною, зокрема за допомогою цифрових платформ.
2. Оцінити вплив дезінформації та кібератак на внутрішню організацію й мотивацію активістів, включаючи довіру всередині громадських рухів.
3. Проаналізувати ефективність стратегій адаптації, таких як підвищення медіаграмотності й посилення кібербезпеки, у протидії інформаційним загрозам.
4. Розробити практичні рекомендації для неурядових організацій щодо вдосконалення їхньої діяльності в умовах гібридного конфлікту.

Ці завдання формують основу для системного аналізу проблеми й пошуку рішень, які сприятимуть зміцненню громадянського суспільства в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для аналізу трансформації громадянської діяльності в Україні в умовах гібридної війни й інформаційного тиску застосовано комплексну методологію, що поєднує огляд наукової літератури, емпіричний аналіз кейсів волонтерських рухів і соціологічні дані про громадську активність. Цей підхід дає змогу не лише виявити ключові зміни в діяльності активістів, а й оцінити їхню ефективність у протидії інформаційним загрозам. Основна гіпотеза дослідження полягає в тому, що громадянський активізм адаптується до умов гібридної війни за допомогою цифрових платформ і медіаграмотності, однак стикається з викликами, пов'язаними з кібератаками й дезінформацією.



Емпірична частина дослідження базується на аналізі діяльності волонтерських організацій, таких як ініціативи з підтримки Збройних Сил України й гуманітарної допомоги цивільному населенню. Зокрема, волонтерські рухи після 2022 року демонструють значну консолідацію, що проявляється у створенні мереж для координації ресурсів і комунікації. Наприклад, платформи на кшталт Telegram і Facebook стали ключовими інструментами для швидкого обміну інформацією, що дало активістам змогу оперативно реагувати на потреби суспільства. Проте ці платформи також наражають активістів на кіберзагрози, такі як атаки на акаунти чи поширення фейкової інформації, що знижує довіру до їхньої діяльності [11, с. 25–27].

У таблиці 1 узагальнено ключові виклики, з якими стикається громадянський активізм в умовах гібридної війни, а також відповідні стратегії їх подолання.

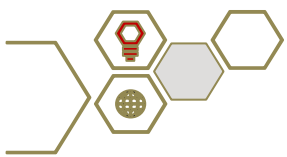
Таблиця 1

Основні виклики та стратегії адаптації громадянського активізму

Тип виклику	Конкретні прояви	Стратегії адаптації	Рівень ефективності
Дезінформація	Фейкові наративи про неефективність волонтерства	Тренінги з медіаграмотності, фактчекінг	Високий
Кібератаки	Атаки на акаунти, витік персональних даних	Посилення кібербезпеки, двофакторна автентифікація	Середній
Пропаганда	Дискредитація громадських ініціатив у ЗМІ	Створення власних інформаційних каналів	Середній
Координаційні труднощі	Розрізненість дій, дублювання зусиль	Цифрові платформи координації	Високий
Зниження довіри	Недовіра між організаціями та громадянами	Прозорість звітності, публічні звіти	Низький

Джерело: власна розробка автора

Зокрема, дезінформація, що підриває довіру до волонтерських ініціатив, частково може бути нейтралізована завдяки впровадженню інструментів медіаграмотності й фактчекінгу. Наслідки кібератак, зокрема витіки персональних даних, нівелюються шляхом посилення заходів кібербезпеки,



однак ефективність цих дій є помірною через обмежені технічні та фінансові ресурси. Пропагандистські кампанії, спрямовані на дискредитацію громадських ініціатив, стримуються за допомогою створення альтернативних незалежних каналів комунікації, хоча їх вплив також залишається обмеженим. Координаційні труднощі успішно долаються завдяки використанню цифрових платформ, які забезпечують високу ефективність оперативної взаємодії. Натомість проблема зниження довіри між громадськими організаціями й населенням досі не має дієвого вирішення: прозорість звітності демонструє низьку ефективність у відновленні довіри, що свідчить про необхідність упровадження нових комунікаційних практик для зміцнення соціального капіталу.

Соціологічні дані підтверджують зростання громадянської активності в Україні. Так, за результатами соціологічного опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» спільно з Центром Разумкова, 71% українців долучалися до волонтерства з початку повномасштабного вторгнення росії у 2022 році (рис. 1). Найбільш поширеними формами участі стали фінансова й фізична допомога [13].

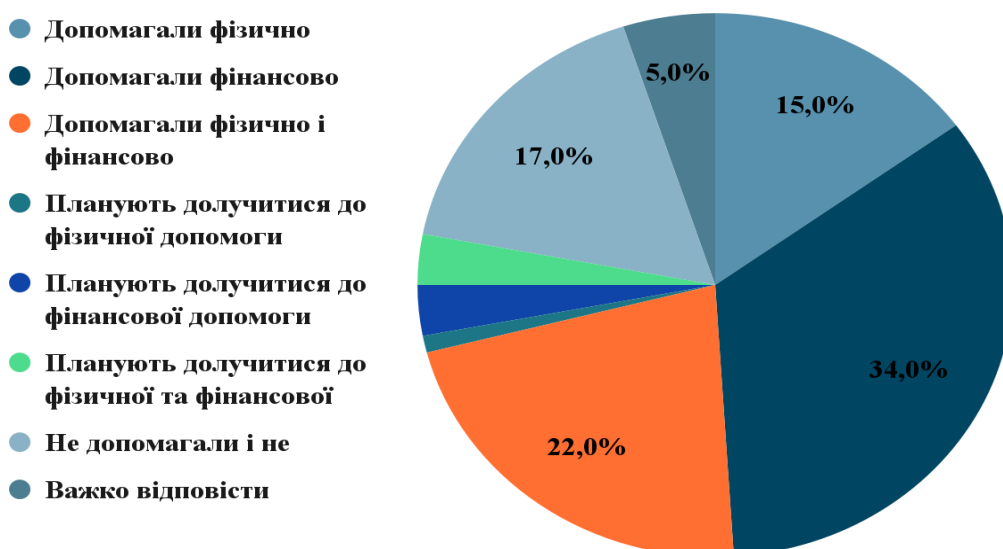
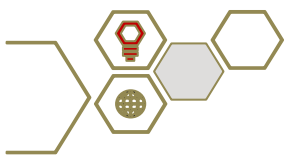


Рис. 1. Форми участі українців у волонтерській діяльності після початку повномасштабного вторгнення РФ

Джерело: узагальнено на основі [13]



За результатами дослідження, більшість респондентів – 69% – вважає, що українське суспільство стало більш згуртованим унаслідок повномасштабного російсько-українського вторгнення в Україну. Водночас 24% опитаних не поділяють цієї думки. Найбільший рівень скепсису щодо зростання суспільної єдності зафіксовано серед жителів Півдня (32%), Сходу (29%) і Заходу (26%), тоді як у Центральному регіоні таких респондентів найменше (18%) (рис. 2).

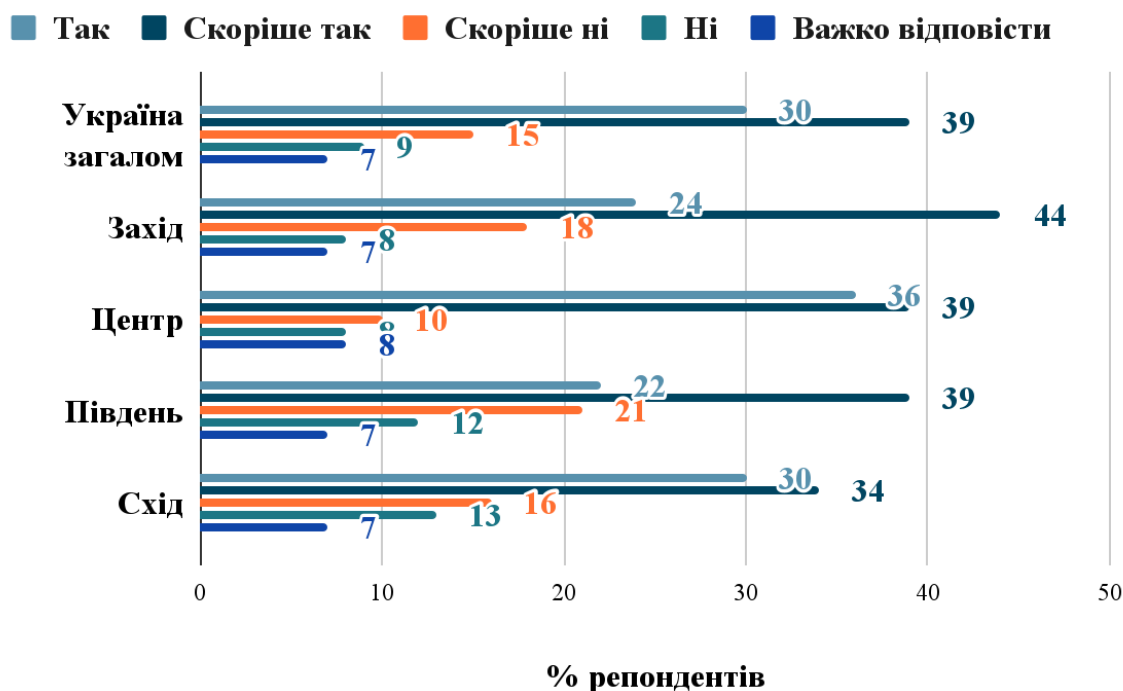
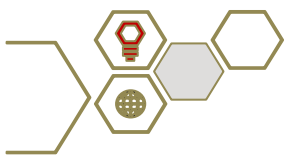


Рис. 2. Оцінювання рівня згуртованості українського суспільства під час повномасштабної війни: регіональний розподіл відповідей

Джерело: систематизовано на основі [13]

Війна суттєво активізувала громадянське суспільство, зокрема шляхом зростання волонтерської участі. Разом із тим інформаційний тиск створює серйозні виклики для збереження довіри до громадських ініціатив. За результатами дослідження Центру демократії та верховенства права, дезінформаційні кампанії, спрямовані на дискредитацію активістів, істотно знижують суспільну довіру до волонтерського руху [11, с. 10–12]. Зокрема, у соціальних мережах поширюються фейкові наративи щодо неефективності



або корупційності допомоги, що ускладнює мобілізацію ресурсів і демотивує потенційних учасників.

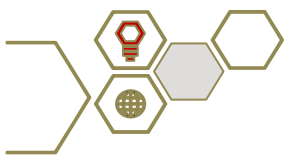
На рис. 3 подано порівняння впливу різних типів інформаційних загроз на громадянський активізм. Згідно з результатами експертного оцінювання, найбільший рівень впливу має дезінформація – 5 балів, що свідчить про її ключову роль у підриві довіри до інституцій і дестабілізації громадської активності. Значного впливу також зазнає активізм під впливом тролінгу (4 бали) і кібератак (3 бали), які можуть дезорієнтувати активістів, порушувати комунікацію та спричиняти психологічний тиск.



Рис. 3. Вплив різних типів інформаційних загроз на громадянський активізм

Джерело: власна розробка автора на основі експертних оцінок

Фейкові новини демонструють середній рівень деструктивного впливу, тоді як найнижчий вплив мають маніпуляції в ЗМІ й пропаганда, що свідчить про відносно менш виражений, але системний і довготривалий ефект. Загалом



поданий аналіз підкреслює необхідність системного підходу до протидії дезінформації як основному інструментові інформаційної агресії проти громадянського суспільства.

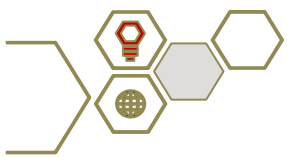
Одним із ключових засобів нейтралізації таких загроз є медіаграмотність, яка включає здатність критично аналізувати інформацію, розпізнавати маніпуляції та використовувати захисні цифрові інструменти.

До найпоширеніших форматів підвищення медіаграмотності належать масові відкриті онлайн-курси, які охоплюють тематику верифікації джерел, навчають виявляти фейки й протидіяти маніпуляціям. Зокрема, на платформах «Дія.Освіта» (курс «ІІІ та медіаграмотність»), Prometheus («Медіаграмотність: як не піддаватися маніпуляціям») та EdEra («Very Verified») реалізовано навчальні програми, що орієнтовані на широку аудиторію. Проходження таких курсів сприяє підвищенню здатності активістів розпізнавати дезінформаційні меседжі й формувати інформаційний імунітет.

Платформи StopFake, VoxCheck, «Детектор медіа» здійснюють незалежну перевірку інформації в режимі реального часу, надаючи інструменти ідентифікації фейкових повідомлень, ботів і пропагандистських наративів. Систематичне використання таких ресурсів дає активістам змогу ефективно реагувати на інформаційні атаки й підтримувати довіру до громадських ініціатив.

Методи цифрової криміналістики, адаптовані для аналізу інформаційних потоків, застосовують для ідентифікації джерел походження дезінформації. Зокрема, за спостереженнями А. Тимчишина, аналогічні підходи вже довели ефективність у сфері енергетичної безпеки, а нині успішно впроваджуються для захисту громадянського сектору [13, с. 212].

Важливу роль у формуванні медіаграмотності відіграють доступні освітні продукти: тести від «Детектор медіа», посібники Європейського центру журналістики («Антифейк»), а також ігрові платформи («Хайп проти

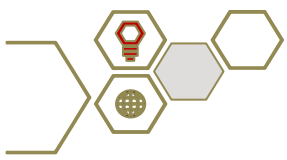


Правди», проєкти Internews «Антибот», «Ре-візія історії»). Кампанія «Фільтр» Міністерства культури та інформаційної політики України активно просуває принципи критичного сприйняття інформації серед широких верств населення [15].

Інтеграція інструментів медіаграмотності в практику діяльності громадських організацій сприяє підвищенню їхньої інформаційної стійкості. Найбільш ефективними виявляються комбіновані підходи, які включають освітні платформи, фактчекінгові сервіси й аналітичні інструменти з елементами штучного інтелекту. В умовах гібридної війни підвищення медіаграмотності населення є критично важливим чинником збереження довіри до громадянського суспільства та протидії деструктивним впливам [14].

Результати дослідження підтверджують гіпотезу, що громадянський активізм адаптується до умов гібридної війни за допомогою цифрових інструментів і розвитку медіаграмотності. Поєднання воєнних дій, інформаційних атак, кіберзагроз і соціально-політичної нестабільності створює складний операційний контекст, який вимагає від громадських організацій адаптивності й підвищення рівня захисту власної діяльності. У таких умовах критично важливо розробити й упровадити комплекс заходів, спрямованих на зміцнення стійкості НГО, підвищення ефективності їхньої роботи та збереження довіри з боку суспільства.

Одним із основних напрямів удосконалення діяльності НГО є посилення кібербезпеки. Зростання загроз в онлайн-середовищі, серед яких фішингові атаки, злами електронних ресурсів і поширення шкідливого програмного забезпечення, потребує системного підходу до захисту інформації. Упровадження сучасних технологій кіберзахисту, регулярне оновлення програмного забезпечення й навчання персоналу дають змогу мінімізувати ризики втрати даних і забезпечити конфіденційність комунікацій.



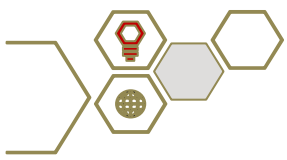
Іншим важливим аспектом є моніторинг інформаційного простору та протидія дезінформації, оскільки гібридний конфлікт супроводжується активним застосуванням інформаційних маніпуляцій, що можуть дискредитувати НГО або підірвати довіру до них. Тому організації мають розробляти чіткі комунікаційні стратегії, які передбачають прозорість, оперативність надання інформації та взаємодію з громадою. Важливо також формувати внутрішню культуру медіаграмотності серед співробітників, що сприяє ефективному розпізнаванню й нейтралізації маніпулятивних наративів.

Гнучкість та оперативність у прийнятті рішень стають ключовими чинниками успішної діяльності НГО в кризових умовах. Необхідно створювати адаптивні моделі управління, які дають змогу швидко реагувати на зміну ситуації, а також налагоджувати резервні канали зв'язку для забезпечення безперервності роботи навіть у разі зовнішніх обмежень. Розроблення планів безперервності діяльності, включаючи сценарії дій у разі надзвичайних подій, є важливим елементом стратегічного управління.

Партнерські зв'язки з іншими організаціями, місцевими владою та міжнародними структурами сприяють підвищенню ресурсної бази НГО й посиленню їхньої позиції в інформаційному полі. Спільні ініціативи допомагають координувати зусилля у сфері безпеки, юридичної підтримки та громадського контролю, що є особливо актуальним у складних умовах гібридного протистояння.

Також необхідно приділяти увагу фізичній безпеці персоналу, особливо тих співробітників, які працюють у зонах ризику. Забезпечення необхідним захисним обладнанням, проведення інструктажів і надання психологічної підтримки дає змогу зберегти здоров'я та мотивацію працівників, що безпосередньо впливає на якість виконання завдань.

У центрі уваги НГО має залишатися громада, для якої вони працюють. Підтримка соціальної згуртованості, залучення населення до процесів прийняття рішень і відкритий діалог формують довіру та сприяють протидії



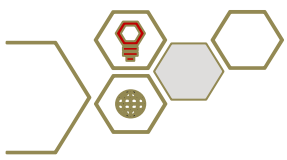
розколам, які можуть створюватися внаслідок зовнішніх впливів. Водночас це дає організаціям можливість краще розуміти актуальні потреби й більш ефективно реагувати на них.

Отже, удосконалення діяльності неурядових організацій в умовах гібридного конфлікту потребує комплексного підходу, що поєднує технічний, організаційний, комунікаційний і соціальний складники. Упровадження зазначених заходів сприятиме підвищенню стійкості НГО, забезпеченню безперервності їхньої роботи й підтримання довіри з боку громадськості, що є ключовим чинником успішного функціонування в складних умовах сучасних конфліктів.

Висновки. Громадянський активізм в Україні зазнав глибокої трансформації під впливом гібридної війни й посиленого інформаційного тиску. Проаналізовані форми й методи громадянської участі свідчать про їх високу адаптивність до нових умов, зокрема через активне використання цифрових платформ і мобільних комунікаційних технологій. Разом із тим нові виклики, зокрема дезінформаційні кампанії, кібератаки, тролінг і пропагандистські наративи, створюють серйозні ризики для стійкості й ефективності громадянських ініціатив.

Медіаграмотність і цифрова безпека в умовах гібридного конфлікту перетворюються на базові інструменти виживання й розвитку громадянського суспільства. Водночас недостатній рівень внутрішньої згуртованості, обмежені ресурси та незавершеність комунікаційних стратегій залишаються проблемними зонами, що потребують подальшого вивчення.

У межах майбутніх досліджень доцільно зосередитися на емпіричному аналізі довгострокового впливу інформаційних атак на внутрішню структуру громадських організацій, а також на дослідженні ефективності комплексних моделей реагування в регіональному розрізі. Методологічно перспективними можуть стати міждисциплінарні підходи, які поєднують політичну науку,

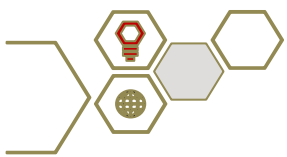


інформаційну безпеку й соціальну психологію, що дасть змогу глибше зрозуміти динаміку активістських практик у нестабільному середовищі.

Отже, результати дослідження формують підґрунтя для розроблення стратегічних рішень у сфері підтримки й захисту громадянського суспільства, зокрема в умовах тривалого інформаційного тиску та високого рівня загроз для суспільної єдності.

Список використаних джерел:

1. Савлюк М. Гібридна війна в Україні: сучасні підходи. *Вісник Прикарпатського університету. Серія «Політологія»*. 2024. Т. 1, № 17. С. 187–197. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-17-23>.
2. Матвієнків С., Кирничний С. Мас-медіа України в контексті політичних трансформацій суспільства. *Вісник Прикарпатського університету. Серія «Політологія»*. 2024. Т. 1, № 16. С. 34–41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-2-5>.
3. Буряченко О. Гібридна війна як нова форма глобального протистояння. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом*. 2024. № 2 (74). С. 24–31. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-2\(74\)-3](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-2(74)-3).
4. Bronk C., Collins G., Wallach D. S. The Ukrainian information and cyber war. *The Cyber Defense Review*. 2023. Vol. 8, № 3. P. 33–50. URL: <https://www.jstor.org/stable/48755360> (дата звернення: 17.04.2025).
5. Vuletić D., Milenković M. R. Information warfare as an introduction to Russia-Ukraine armed conflict. Strategic intersections: the new architecture of international security : monograph / eds. M. Subotić, Ș. Cioculescu. 2023. Article 11. P. 185–197. DOI: https://doi.org/10.18485/isimod_strint.2023.ch11.
6. Kerr J. A. Assessing Russian cyber and information warfare in Ukraine: expectations, realities, and lessons. *All Publications*. 2023. № 4. URL: <https://digitalcommons.ndu.edu/csr-allpubs/4> (дата звернення: 17.04.2025).



7. Riabchuk M. Rallying around the flag: war challenges and civic mobilization in Ukraine. *Princeton University*. 2023. URL: https://oar.princeton.edu/bitstream/88435/pr1nc5sc3p/1/Riabchuk_Rallying_around_the_flag_0.pdf (дата звернення: 17.04.2025).

8. Хома Н. Громадський активізм в умовах воєнного часу: структура, форми, можливості. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. № 3 (14). С. 252–273. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2022-03-252-273>.

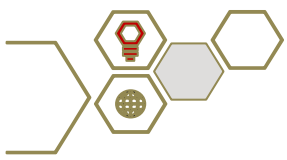
9. Lutsevych O. Ukraine's wartime recovery and the role of civil society: chatham house survey of Ukrainian CSOs. London : Chatham House, 2024. 36 p. URL: <https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/2024-06/2024-06-05-ukraine-wartime-recovery-role-civil-society-lutsevych.pdf.pdf> (дата звернення: 17.04.2025).

10. Гібридна війна Росії проти України: як перемогти на інформаційному фронті. Центр демократії та верховенства права. Київ: ЦЕДЕМ, 2023. URL: <https://cedem.org.ua/library/gibrydna-viyna-posibnyk/> (дата звернення: 17.04.2025).

11. Отрошко Л. Безпека спілкування в інтернет-просторі в умовах «інформаційної агресії». *Українознавчий альманах*. 2021. № 29. С. 134–143. URL: <https://ukralmanac.univ.kiev.ua/index.php/ua/article/view/435> (дата звернення: 17.04.2025).

12. Тимчишин А. М. Використання криміналістичних даних для розробки стратегій протидії воєнній агресії в секторі енергетичної безпеки. Матеріали підвищення кваліфікації. Ужгород: УжНУ, 2024. С. 212. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/22907/1/Advanced_training_UzhNU.pdf#page=212 (дата звернення: 17.04.2025).

13. День Незалежності України: цінність держави, згуртованість та волонтерство під час війни : загальнонаціональне опитування. Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва, Центр Разумкова. Київ, 2024.



URL: <https://dif.org.ua/article/den-nezalezhnosti-ukraini-tsinnist-derzhavizgurtovanist-ta-volonterstvo-pid-chas-viyni> (дата звернення: 17.04.2025).

14. Волошенюк О. Медіаграмотність під час війни: практичний посібник. Київ: Академія української преси, 2022. 112 с. URL: https://www.aup.com.ua/uploads/Mediagramotnost_pid_chas_viyny_web.pdf (дата звернення: 17.04.2025).

15. Як російська пропаганда працює в Україні під час війни. Фільтр : вебсайт. 2023. URL: <https://filter.mkip.gov.ua/yak-rosijska-propaganda-praczuuye-v-ukrayini-pid-chas-vijny/> (дата звернення: 17.04.2025).